

ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

25. évfolyam - 4 szám

2017. augusztus hó

A TARTALOMBÓL

Állásfoglalás
a műemlékvédelem
átszervezésével
kapcsolatban

A MÉSZ és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság
állásfoglalása

Elhunyt Dr. Balega Sándor

Podmaniczky-díjak 2017

Tagdíjbefizetés 2018

Búcsúzunk.....
Elhunyt Dr. Barcza Géza, Máthé Géza,
és Dr. Nagy Klára

Kulturális Örökség Napjai Magyarország
2017. szeptember 16-17

Állásfoglalás a műemlékvédelem átszervezésével kapcsolatban

A műemlékvédelem területén jelenleg is folyó intézményi és személyi átalakítások aggodalmat keltenek, mert átláthatatlanok.

Január elején megszűnt a Forster Központ, a több mint 140 éves múltú magyar műemlékvédelmi szervezet utolsó maradványa. Bár elvben a Miniszterelnökség utódintézményként átvette a feladatait, valójában - úgy tűnik - sok feladat végleg áldozatul esik az átalakulásnak. A Forster Központ szakvéleményekkel segítette a műemlék-felügyelők munkáját. A szakvélemények elkészítéséhez nagy tapasztalattal rendelkező művészettörténész és építész munkatársak mellett régész, kertépítész, statikus, gépész, restaurátor kollégák is rendelkezésre álltak. Ez a feladatkör megszűnt, sok szakembert áthelyeztek, holott a jelenlegi helyzetben nagy szükség lenne a szakértelmükre. Egykor a műemlék-felügyelők komoly szakmai szervezetre - műemlékvédelmi hivatalra - támaszkodhattak, így tudták segíteni a tervezők munkáját is. Ma a kormányhivatalokba került munkatársak, felügyelők képzettsége általában gyengült - műemlékvédelmi szakmérnök pl. csak elvétve akad köztük -, szakmai vezetőjük szinte sehol nincs, és egymástól is elszigeteltek. Munkájukat a folyamatosan változó jogszabályi és szervezeti környezet is nehezíti.

A januárban a Miniszterelnökséghez került tudományos szakemberek közül - talán fiatalítás miatt - most több idősebb kolléga kikerül a szervezetből, holott tudásukra, tapasztalatukra nagy szükség volna. Műemlékes szakembert ugyanis nem képeznek, a szakma egyes részei csak a gyakorlatban tanulhatók meg; ehhez az egykori szervezet igen jó műhelyt biztosított. Ismereteink szerint a megmaradó szakemberek egy része a Minisztériumba, mások a Budavár Kft-hez, vagy az MMA-ba tagozódó Építészeti Múzeumba kerülnek.

A műemlékvédelmi hivatal másfél évszázadra visszatekintő gyűjteményei jelenleg hozzáférhetetlenek, sorsuk megnyugtató rendezéséről nincs hír. Így a jogszabály szerinti dokumentációk elkészítéséhez és a szakszerű műemlék-helyreállításokhoz szükséges legfontosabb alapadatok - régi rajzok, fényképek, korábbi kutatások, beavatkozások dokumentumai - nem ismerhetők meg. Bizonytalanná vált a műemléki kutatás, falkutatás intézményi feladatainak megfelelő ellátása is.

A műemléki tanácsadó testület végzi a dolgát, de a jogszabályi bizonytalanságok miatt kétséges eredményességgel. Jelenleg nem egyértelmű, milyen terveket kell megvitatnia a testületnek, és figyelembe kell-e venni a szakvéleményt. Ugyanakkor az ott bemutatott tervek más szerv tervtanácsa elé bocsáthatók, és ilyenkor a véleményeltérések bizonytalanságot okoznak a megbízóban, hatóságban és tervezőben egyaránt. A testület opponenseket nem tud alkalmazni, holott az elmúlt években ezt a funkciót a Forster Központ szakemberei is be tudták tölteni.

Továbbra sem megoldott a műemlékek helyreállításának pénzügyi segítése pályázatok, adókedvezmények formájában, így műemlék-tulajdonosnak lenni változatlanul nyűg, és ez a műemlékeket veszélyezteti. A műemlékeket is érintő pályázatok jó részét sok esetben a műemlékekre káros módon használják fel (utólagos hőszigetelés, ablakcsere, idegenforgalmi célú fejlesztések). A társadalmi és örökségvédelmi ügyekért és kiemelt kulturális beruházásokért felelős helyettes államtitkárság újabb közös miniszter-helyettes alá tartozik ugyan az építészetért felelős helyettes államtitkársággal (amelynek nem feladata a műemlékvédelem), előbbinek azonban nincsenek építész szakemberei.

Az egész problémakörre megoldás lehetne egy műemlékvédelemmel foglalkozó önálló hivatal (újra)szervezése. Ilyen intézmény tudomásunk szerint minden európai országban működik a múlt értékeinek valóban hiteles megőrzése érdekében.

2017. augusztus 20.

Golda János MÉSZ alelnök, MÉSZ Elnökség
Dr. Fejérdy Tamás elnök, ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság

Elment Balega Sándor...

*1935.03.29. Malá Trňa (Kistoronya)
† 2017.05.27. Košice (Kassa)

Magyarországon és Erdélyben Sándor műemlékesként nemcsak sok szép műemléket látott, de sok jóbarátra is talált, s nagyon örült, ha ismét találkozhatott velük egy következő alkalomkor. Azon kívül, hogy pontos elképzelései voltak a helyes és nem helyes dolgokról, szakmai területen és szakmán kívül egyaránt, s ezt nagyon világosan és érthetően meg is tudta magyarázni, ha ezt szükségesnek találta, nagyon szeretetreméltó ember volt. Komoly mondataiból is sokszor kibuggyant a humora, amely segítette átvészelni a nehéz időket. S mivel sokan csak ezt a mosolygós oldalát ismerték, legalább most, visszaemlékezéskor, jó lenne egy teljesebb képet kapni az életéről.

Balega Sándor a tokaji borvidék szlovákiai részén született, gimnáziumba először Kassán járt, s az újonnan nyitott terebesi gimnáziumban érettségizett. Mivel nem sikerült zökkenőmentesen folytatni tanulmányait az egyetemen, ezért először a nagyidai (Vel'ká Ida) elemi iskolában kezdett mint kisegítő tanító tanítani – a második évben már nemcsak a roma gyerekeket, de délutánonként a szüleit is segítette az írás-olvasás tudományában, sőt, később egy népzenei csoportot is szervezett nekik. Amikor a fiatal kisegítő tanítót végre felvették a pozsonyi bölcsészkarra, különítmény érkezett a községi hivatalba a roma telepről, amely kérte, hogy ne engedjék elmenni... Lehet,

hogy épp ez a tapasztalat vezette a leendő történészt az egyetemi éveiben is amikor diplomamunkaként a felvilágosodás korát választotta, s ez a világosságot továbbvivő igyekezete bevilágította egész életét is.

Egyetemi évei után visszajött az ország keleti részébe: kezdő kutatóként és pedagógusként a frissen alapított Eperjesi (Prešov) bölcsészkart segítette fejleszteni, s a levéltári kutatásai folytatásakor meglepetéssel vette észre, hogy a II. József császár idejében a területünkön kiadott periodikumokat még előtte senki sem olvasta/vágta fel...

Több cikk és egy ígéretes tanulmány megjelentetése után a fiatal történész szépen beindult pályafutását az ún. normalizáció taposta le: miután nem volt hajlandó „önkritika” keretében elismerni az 1968-as „testvéri” szovjet bevonulás jogosultságát hazánkba, elveszítette az állását, s abban az időben, amikor itt a kommunizmus építői büszkélkedtek, hogy bezzeg nálunk nincs munkanélküliség, Balega Sándor két évig állás nélkül volt (bármely álláshirdetésre igyekezett jelentkezni, pl. akár gépkocsivezetőnek is, valamennyi próbálkozását megghiúsította a titkosrendőrség, nehogy nézeteivel „veszélyeztesse a szocialista köztársaságot”). Később megengedték, hogy a kerületi művelődési központban dolgozzék - természetvédelmi referensként. Felvilágosító munkásságát a Kassa környéki

falvakban fejlesztette ki, amikor kollegáival tanították a népet, hogy lehet tisztán és egészségesen élni a faluban és miért nem illik a szemetet az erdőbe cipelni... Amikor átszervezték a művelődési központot és a munkatársak a járási nemzeti bizottság kultúrosztályára kerültek, itt már foglalkozhatott a terület műemlékeivel is, s egy következő átszervezésnél 1988-ban Balega Sándor a Kassai Műemléki Intézet munkatársa lett. Eleinte nagyon csendes munkatárs volt, szorgalmasan kopogtatta írógépét: elsősorban kizárólag levéltári és könyvtári kutatást végezhetett olyan műemlékek esetében, amelyek a következő években helyreállításnak néztek elébe.

Az 1989-es változások után Balega Sándor feléledt, bekapcsolódott a lázas vitákba és hamarosan kiderült, hogy nemcsak jó áttekintése van afelett, mit csinálunk valamennyien az intézetünkben a műemlékek érdekében, de van elképzelése arról is, amit nem csináltunk eddig, és arról is, mit és hogyan kellene a jövőben végeznünk.

1991 végén a magyarországi műemlékesek meghívtak többünket egy háromhetes szakmai szemináriumra Ráckevére – hallgatók Romániából, a volt Jugoszlávia területéről, Ukrajnáról és Szlovákiából voltunk. Itt először lett alkalmunk találkozni és beszélgetni magyarországi műemlékes kollegákkal, s ez a szeminárium alapozta meg a két országbeli szakmai jövődő együttműködésünket is. Már Ráckevén kezdte Balega Sándor javasolni, milyen módon lehetne összehozni a két intézmény szakembereit hogy közösen is dolgozhassanak. A következő évben már szervezett egy munkatalálkozót Domicán (Aggtelek szlovákiai oldala), amelyen a történelmi Gömör megye területén épült templomok középkori freskóinak kutatásával és restaurálásával foglalkoztak a két ország szakemberei. Megegyeztek, hogy a határ két oldalán levő kijelölt templomok freskóin a magyar oldal végzi el a laboratóriumi vegytani és fizikai kutatást, a szlovák pedig a grafikai dokumentációt készíti el. S ez az együttműködés több évig folytatódott, eredményeként összesen 14 templom freskóinak a dokumentációját készítettük el.

Amikor 1991 végén az intézetünk egy átszervezésen esett át, amely következtében lemorzsolgatták az előbbi időszakban műszaki ellenőrként működő kollegáinkat, s maradtunk - egy kisebb csoport - a műemléki felügyelők beosztásában a Szlovák Műemléki Intézet keretében, akkor Balega Sándor természetes tekintélyével a Kassai Központ igazgatója lett. Igazgatói „minősége” nem váltott ki benne semmi egyéb változást: számunkra mindig nyitva volt az irodája ajtaja – nem kellett „audienciát kérni”, csak kopogni az ajtófélfán, ha szükségünk volt megbeszélni, tanácsot kapni valami szakmai problémára. Számára elsősorban az exakt megismerés, kutatás volt az irányadó, s ehhez vezetett minket is, mivel tartózkodott az olyan lelkes emberektől, akik főleg entuziazmus alapján akartak műemlékhelyreállításokat véghezvinni, azonnal és mindenáron, akár szolid tudományos felkészülés nélkül is. A műemléki helyreállítást, restaurálást nem aszerint ítélte meg, hogy szép-e, hanem hogy igaz-e. S mivel tudta, hogy a műemlékvédelmet nem lehet mint különálló szakmát egyetlen kitanulni, hanem sok különféle végzettségű szakember együttműködése szükséges hozzá, minden igyekezete azon volt, hogy tekintet nélkül személyes nézetekre minden reggel ismét tudjanak a kollegái mint szakemberek konzultálni egymással.

Az igazgatói munka mellett nem hagyta félbe a magyar-szlovák együttműködést sem, sőt több éven keresztül sikerült együttműködési szerződést kötni az erdélyi kollegákkal is – ez elsősorban konferenciákon való részvételt jelentett, tanulmányi exkurziót, tapasztalatcserét és kiállítás-szervezést (pl. a *Myskovszky Viktor élete és műve* című vándorkiállítás több erdélyi városban tekinthették meg).

Nyugdíjba vonulás után, 1996 óta, még tizenöt évig szervezte Balega Sándor a szlovák-magyar együttműködést: személyesen készítette az aktuális évi egyeztetését az éppen illetékes magyarországi kollegával együtt, segített a közös programok és találkozások idejében, tolmáckodott a két intézmény kollegái közt (és ha úgy alakult, vacsorát is főzött...). Ez az együttműködés mindkét oldal számára hasznos lett: a magyarországi kollegák, akik eddig elsősorban a Szlovákia területén levő műemlékek levéltári, fotótári és tervtári dokumentációját ismerték, tanulmányozhatták az épületeket helyben, megismerhették a szlovákiai műemléki és restaurátori kutatások eredményeit, esetleg a kész helyreállítás minőségét. A szlovákiai műemlékesek pedig ellenőrizhették a műemlékeink vélt autenticitását az addig számukra ismeretlen 19-dik századi dokumentáció szerint. És ami még fontosabb: mindkét fél megoszthatta tapasztalatát és problémáit a másikkal, hiszen kulturális örökségünknek a határ mindkét oldalán ugyanaz a művészeti és történelmi háttere van...

Az említett Gömör megyei középkori freskók dokumentációján kívül a szlovák-magyar sokéves együttműködés legfontosabb eredményei: közös négy nyelvű kiállítás *Középkori falfestmények Európa szívében* címmel, amely 2000-ben lett kiállítva az Európa Tanács Strasbourgi székhelyén, s azóta 37 városban 10 európai országban láthatták, két nemzetközi konferencia (*Henszlmann Imre élete és műve* – 1996, *Myskovszky Viktor élete és műve* – 1998), az utóbbinak magyar-szlovák-angol nyelvű tanulmánykötete is lett és kiállítás is készült Myskovszky dokumentációs munkáiról, ezt 12 városban 3 országban látták, továbbá hat szakmai szeminárium, a *Műemlékvédelem* 3-4/2001 kettős száma szlovákiai szerzők tanulmányaival és a *Pamiatky a múzeá* 2/2003 teljes száma magyarországi szerzőkkel. Ezt a szervezési munkát Balega Sándor 2011-ben hagyta abba, átadva a stafétát fiatalabb kollegáknak, hogy több időt szentelhessen picit unokáinak. Ekkor még nem sejtette, hogy a következő évben az utolsó évi munkaprogramot már nem volt ki befejeznie a magyarországi oldalon és a rákövetkező évben már nem is volt kivel együttműködni, tekintettel az akkori Kulturális Örökségvédelmi Hivatal feloszlására...

Aki az említett két évtizedben részt vett nálunk akár csak az egyikben is az említett közös rendezvények közül, amelyeket Balega Sándor szervezett (és ehhez sofőrözött, vezetett, moderált, fordított stb.), az tudja értékelni azt a személyes belevetést (vagy felvilágosodás-célú munkát?), amelyet tanúsított a határunk két oldalán levő műemlékeink megismerése és helyreállításuk gyakorlati és elméleti kérdéseinek megvitatása érdekében. Magyarországi kollegáink 2002-ben elismerésként a Schönvisner István díjjal tüntették ki, s 2008-ban a magyarországi ICOMOS a nemzetközi Möller István emlékérmét adta át Balega Sándornak, 2011-ben pedig sokéves műemlékes munkáját szülőföldje közelében a Bodrogközi Művelődési Egyesület a Balassa Iván emlékérem átadásával fejezte ki. 2014-ben kapta a Szlovák Műemléki Hivatal elismerése jeléül az Alžbeta Güntherová Mayerová díjat a műemlékvédelem terén végzett sokéves munkájáért. Biztosan örült valamennyi elismerésnek, de igazi öröm az volt számára, ha találkozhatott barátaival és jó ismerőseivel – és együtt munkálkodhatott velük valamin. Teljes nyugdíjasként gyakran bejárt az utóbbi években a kassai hivatalunkba, rákérdezett a munkánkra és nem vette tehernek, ha megtárgyaltuk vele a problémákat. Ha volt ideje, eljött megnézni a falkutatást vagy restaurálást is. A hivatali karácsony előtti káposztalevesbe hozta a saját szárított gombáit, s szívesen látogatta az egyéb jókedvű alkalmakat is. Saját példájával tanított minket is arra, hogy lehetséges szigorú műemlékesként kompromisszum nélküli elveket követni, s közben kedves és jóságos embernek maradni.

Igyekszünk hálás szívvel megfelelni az életnek úgy, ahogy Balega Sándor tanított bennünket.

Tina Markusova
igazgató
Kassai Regionális Műemlékvédelmi Iroda, Szlovákia

¹ teljes bibliográfia itt: <http://www.pamiatky.sk/Content/Data/File/ARCHIV/Monument-1-2014.pdf> 68-69. old.

**A MŰEMLÉK HELYREÁLLÍTÁSOK GYAKORLATI
FELADATAI**
Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem
Síkfőkút, 2017. június 22 - 28

Összefoglaló beszámoló

A nyári egyetem 47. ciklusát kivételesen sikeresnek ítélem. A különlegesen forró nyárban rendkívül rendezetten, nagy érdeklődés mellett zajlott le a szemeszter. A sűrű programok során arra, aki figyelemmel kísérte a műemlékvédelmi szféra széles spektrumát átfogó előadásokat, az ismeretek valóságos Niagarája zúdult rá.

Ez nem túlzás. A 17 előadásban kiváló alkotó és tanáregyéniségek adták át tapasztalataikat és gondolataikat. A Hallgatók Fórumában pedig 14 fiatal hallgató – bár szűk keretbe szorítva – de annál izgalmasabban villantotta fel szakmai tevékenységének egy-egy ígéretes témáját. Mindezt kiegészítette a 11 helyszíni bemutató, amelynek során legtöbbször a helyreállító alkotók, tervezők, restaurátorok, kivitelezők vagy a megrendelő-felhasználók vallottak a megvalósítás legizgalmasabb szakmai pillanatairól.

A 17 előadást az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága részéről a nyári egyetem legfőbb irányítója és programjának összeállítója, Kovács Erzsébet szervezte a „műemlékhelyreállítások gyakorlati feladatai” cím alá logikai blokkokba. Ennek során a bevezető elméleti előadások után norvég, szlovák és angol előadók adtak európai kitekintést a műemlékvédelmi gyakorlatban korszerű elvek, szabályok, trendek soráról, innovatív örökségvédelmi programokról és átfogó, társadalmi, gazdasági és kulturális szempontú műemlékvédelmi támogatási rendszerről.

A védelmi és helyreállítási módszereket magyar, erdélyi és szlovák példákon keresztül ismerhettük meg. Beleértve ebbe a legmagasabb tudományos szinten elemzett szerkezeti, társművészeti problematikát valamint az illeszkedő, alkalmazkodó, de teljes modernitású infrastruktúrát is. Magyar, ausztriai, erdélyi és szlovák esettanulmányok világítottak rá a problémakör összetettségére.

Az előadásokat egynapos tanulmányút, valamint félnapos egri városlátogatás egészítette ki, amelynek során a hallgatók az egyes helyszíneken a legjobb szakemberek bevonásával ismerhették meg az elmélethez kapcsolódó magasszintű gyakorlati megoldásokat (best practice).

Külön élmény volt a Hallgatók Fóruma, amely nagy érdeklődést és sok reflexiót váltott ki. 14 hallgató nagy lelkesedéssel és kiváló felkészültséggel előadott témákkal erőteljesen rácaffolt az idősebb nemzedék pesszimizmusára, és a régi témákhoz sokszor új megközelítési szempontokat tudott hozzátenni.

Figyelemre méltó tanulságok:

- ❖ A műemlékvédelem nem nélkülözheti a legújabb technológiát. Pl. a restaurálási munkákban ma már jelentős szerepet kap az elektronmikroszkóp és a nanotechnológia.
- ❖ A helyreállítások nem nélkülözhetik a történeti szerkezeti anyagok és technológiák tudományos kutatását és az eredmények elterjesztését.
- ❖ Fel kell figyelni arra, hogy a környező országokban már bevezetésre kerültek olyan módszerek, amelyek nálunk még csak elméletileg terjednek. Jó eredményeket mondhat magáénak a holland példára Szlovákiában bevezetett műemlékgondozás (Monumentenwacht), amely a folyamatos állagmegőrzéssel jelentős felújítási költségeket takarít meg, és az emlék hitelességét is jobban megőrzi, mint az egymást követő felújítások.
- ❖ A klasszikus, nem kiegészítésre törekvő, didaktikus, mégis esztétikus és látványos, értékőrző helyreállítás ugyan látszólag ellene mond a mai turisztikai célú hasznosításnak, az altenburgi példa azonban azt igazolja, hogy a mértéktartás és a kézenfekvő érthetőség komoly vonzerőt is jelent, és a műemlékvédelem elfogadottságát is szolgálja.
- ❖ A Norvég Alap szempontjai rávilágítottak arra, hogy a műemléki célok társadalmi gazdasági szempontokkal szinergiában a ráfordításokat sokszorososan meghálálják.
- ❖ A beruházások életciklus elmélete a műemlékvédelemben alkalmazva a költségráfordítások megtérülését az új beruházásokkal szemben kedvezőbb megvilágításba helyezheti.
- ❖ Figyelemre méltó, hogy bizonyos megrendelői körök a műemlékvédelmet ma már nem akadályozó, korlátozó tényezőnek tekintik, hanem a benne rejlő többletértéket a legjobb tervező és restauráló szakemberek bevonásával igyekeznek a felszínre hozni.
- ❖ A jelen helyzet kritikájaként – bár központi hangsúlyt nem kapott, – de több előadó érintette, hogy a magyar műemlékvédelem intézmény- és eljárás rendszerében ma érzékelhető folyamatos változás a védelem egyik legfontosabb kellékét, az állandóságot kezdi ki.
- ❖ Egyértelművé vált, hogy a korábbi korok emlékei mellett ma már szemléletben, megvalósítási módszerekben és eljárásban a műemlékvédelem egyenrangú tárgyai a 19-20. század fordulójának, a korábban talmi másolásnak tekintett eklektikának magasszintű alkotásai is.
- ❖ Jó volt látni, hogy a műemlékvédelem nem ismer felekezeti határokat. A meglátogatott katolikus, zsidó, ortodox és az előadásban ismertetett protestáns emlékek védelme, megbecsültsége és helyreállítási színvonala egyaránt erről tanúskodik.

A jól szervezett és lebonyolított program igazolta a műemlékvédelem sokszereplős voltát. Az előadók felkészültsége azt is aláhúzta, hogy ebben a szakmában csak annak van jövője, aki legalább a párbeszéd szintjén beszél a műemlékvédelem sokszakmájú nyelvét, és ilyenformán saját szakterületének értékrendjét képviselve célirányos és tárgyilagos mérlegelésre képes.

A program szakmailag és szakmai kapcsolatteremtés szempontjából jó és hasznos volt.

A program összeállításáért és megvalósításáért köszönet illeti a szervezőket, – az ICOMOS részéről Kovács Erzsébetet és munkatársait, a társszervező TIT Bugát Pál Egyesületének igazgatóját, Bodó Pétert, az előadókat, a rutinos tolmácsokat, nyári egyetem szponzorait – a MOL-t és az NKA-t – és nem utolsósorban a végig aktívan érdeklődő és közreműködő hallgatókat.

Máté Zsolt
a 47. Román András
Műemlékvédelmi Nyári Egyetem elnöke

Podmaniczky-díjak 2017

A Város-és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) - mint 1982 óta minden évben - 2017-ben is átadta a Podmaniczky-díjakat.

A díjakat minden évben az Országos Találkozó és Szakmai Konferencia alkalmával adják át mindazon magánszemélyeknek és közösségeknek, akik foglalkozásuktól, munkahelyi kötelezettségüktől függetlenül, vagy azt jelentősen túlteljesítve a legtöbbet tették épített és természeti környezetünk, kulturális örökségünk értékeinek megismertetése, védelme érdekében.

Az idei Podmaniczky-díjak átadására 2017. július 14-én került sor ünnepélyes keretek között a Szövetség XXXVI. Országos Találkozásán Gyöngyösön, a Mátra Múzeumban. A díjakat Ráday Mihály, a Szövetség elnöke adta át.

A díjazottak:

Bán István

Felvidéken él, a Rimaszombati Rendőrkapitányságon dolgozik. Népi emlékeket gyűjt, régi templomokat mutat be, mint pl. Pelsőc, Felsővály. Törekszik az építészeti emlékek híj bemutatására kisfilmjeivel, fotóival egyaránt. Számos szakmai díjat mondhat már magáénak, azonban értékmegőrző, településvédő tevékenységét még sehol nem ismerték el. Internetes oldalán filmjei és fotói megtekinthetők.

Dr. Buzna Margit

Építésmérnök, városépítés-városgazdasági szakmérnök, műszaki doktor. A Budapesti Városvédő Egyesület alapító tagja, hosszú időn át a városépítészeti csoport vezetőjeként, jelenleg elnökségi tagként rendszeresen képviseli egyesületünket a fővárosi fejlesztési programok fórumain. Elkötelezett híve a városi környezetnek a szakemberek és a civilek közös gondolkodásán alapuló városfejlesztésnek. Ez a szemlélet vezette végig több évtizedes pályafutásán, tudományos kutatóként, településfejlesztőként és településrendezőként, állami főhivatal munkatársaként egyaránt.

Elblinger Ferenc

Középiskolai tanár. Tolna megyét A-tól Z-ig bejárta, megismerteti, segít internetes blogjával sokaknak, hogy elhiggyék: a legkisebb településeinken is egyedi kincsekkel találkozhatunk és ma még nem késő javítani ezek sorsán.

Eleőd Ákos

Ybl-díjas építész - a ritka kivételek képviselője, akit kiemelkedően sikeres tervezői életmű és komplex, filozofikus gondolkodásmód egyaránt jellemez.

A téralkotás valamennyi területén ismertek munkái: nagyszabású kulturális projektjei (pl. a nemzetközi sikerű Memento Park, vagy a ma már legendás "Álmok álmodói" - kiállítás főrendezői munkája) mellett műemléki revitalizáció (pl. az Év Háza- és Média Építészeti Díj-döntős klasszicista Óra-Villa), középület (pl. a balassagyarmati Palócligeti Iskola új szárnya), lakóépület (pl. a Békési Népi Építészeti konferencián mintaprojektként bemutatott köveskáli nyaralóház), kulturális kiállítás tartalmi koncepció és látványdesign (pl. az edelényi kastély történeti tárlata) – és számos térarchitektúra, belsőépítészeti, kiállítás-rendezés. Az építészeti közéletben pedig előadások, kiállítások mellett két szakmai program-sorozatát fontos kiemelni: 2008-2014 között a Barabás-Villa, 2011-től a Művészetek Völgye építészeti programjának kurátora. A magas szakmai színvonalú életmű méltó elismerése mellett külön kiemelés érdemel Balassagyarmaton végzett munkája: a Podmaniczky-díj értékteremtő szellemiségének mintapéldája, hogy egy "nem helybéli" építész ilyen mély és intenzív gondolati kapcsolatba kerüljön egy várossal. Részt vett már a programalkotásban is, így nem csak tervezője a városközpontnak, hanem kulturális újjászűletésének is részese, - s a várostervezés mellett középület, térarchitektúra, belsőépítészeti is dicséri itt munkáját, s a város felkérésére már készíti a következő ütem terveit.

Harkányiné Dr. Székely Zsuzsanna

Okl. térképész, térinformatikus, egyetemi docens több mint egy évtizede kutatja és dokumentálja a magyarországi legnagyobb épített műtárgyat, a hazánk és a mai Románia területén található római-szarmata kori építményt, a Csörsz-árkát. Gyűjti az árokhoz kötődő mondákat, népi elbeszéléseket, melyek népszerűsítéséhez az egyesület kiadványokban jelenteti meg azokat. A fiatalok előadásokba történő bevonása pedig a hagyomány napjainkban történő továbbélésének alapját jelenti.

Horváth Zoltán György

2002-ben alapította a Romanika Könyvkiadót, amely a Kárpát-medence építészetének és az épített örökségünkhöz kapcsolódó művészeti alkotásoknak a részletes bemutatásával és minél szélesebb körben való megismertetésével foglalkozik, eddig 24 megjelent könyvben és 13 tematikusan válogatott képeslap-füzetben.

Kapás Attila

Nógrádi plébános, hat falu közösségét fogja össze. Sokat tesz a gyerekek neveléséért, az idősök gondozásáért, közben régi épületeket ment meg az enyészettől, újít fel, gyűjteményeket rendez, közösségi helyiségeket teremt, helyi és műemléki védelem alá tartozó értékeket tart rendben.

Kis Béla

Építész, műemlékvédelmi szakmérnök, a Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyesület elnökségi tagja. Az elmúlt huszonöt év alatt közel száz paraszti, és polgári épület helyreállításának szakmai irányításában vett részt, biztosítva a békéscsabai épített örökség, történeti városkép védelmét, megmaradását. Kutatásaival jelentős mértékben elősegítette a békéscsabai vasútállomás műemléki védelem alá helyezését, műemléki rekonstrukciójának megtervezését. Munkájának köszönhetően lett védett a Széchenyi ligeti egykori nyári színpad 1896-ban épült fachwerkes pavilonja, melyet 2007-ben állítottak helyre. Személyes kezdeményezésére, irányításával sikerült megmenteni, felújíttatni Békéscsaba legöregebb lakóházát, a több mint 200 éves „Molnár-házat”.

Kmetykó János

Építész, a Békés Megyei Építész Kamara alelnöke. Több mint négy évtizede foglalkozik Békéscsaba, Békés megye épített örökségének kutatásával, helyreállításával, az épített környezet védelmével. Elismert építészeti, városépítészeti tevékenysége egyaránt elkötelezett városvédő szellemiségét bizonyítja. Megvalósult tervei közül legismertebb a lökösházi, volt Vásárhelyi-Bréda - kastély műemléki helyreállítása, rekonstrukciója. A városvédő, műemlékes rendezvények aktív résztvevője, támogatója.

Kovács Imréné Ilike

1994. óta tagja a Debreceni Városvédő, - és szépítő Egyesületnek. Kezdetektől fogva elnökségi tag, 2004 és 2006 között az egyesület elnöke volt, azóta Karácsonyi György első helyetteseként a szervezési ügyek alelnöke a mai napig. Feladatait, egyesületi munkáját mindig lelkiismeretesen, Debrecen épített és természeti örökségének védelme érdekében végzi. Óriási részt vállal az egyesület napi feladataiból, rendkívül jó szervezői és vezetési képességével magával tudja ragadni a tagokat is.

Kummer István

Építőmérnök, kiemelkedő munkát végzett a vasúti épületek műemlékként való elfogadtatásában a műemlékvédelmi szakemberekkel, és ezzel a műemléki védettség kiszélesítésében a jelentős építészeti, vasúttörténeti értéket képviselő vasúti épületek vonatkozásában is. Közreműködött a vasútállomási rehabilitációs program megalkotásában, elfogadtatásában a MÁV vezetésével, és ennek keretében számos nagy állomásépület rekonstrukciója kezdődhetett meg 1998-tól (Szerencs, Székesfehérvár, Miskolc, Záhony, Sátoraljaújhely, Nyíregyháza, Szombathely, Szeged stb.). Kezdetektől aktív tagja előbb a Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány Kuratóriumának, majd a Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány Ellenőrző Bizottságának. Az 1985-ben alakult MÁV História Bizottság Műemléki Albizottságának jelenleg is a vezetője.

Nagy Gergely

Építész, műemlékes tervezői, tanári és publikációs tevékenységéért, s legfőképpen a magyarországi épített örökség védelméért dolgozó civil szervezetekben, különösen az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága élén több ciklusán át végzett kiemelkedő tevékenységéért részesül Podmaniczky-díjban.

Nyári József

Kőfaragó, az elmúlt harminc évben Tapolca és környéke útszéli keresztjeit mind felújította (14 db), a városban készült szobrok, domborművek alapjait mind ő készítette. (Széchenyi emlékmű, Deák emlékmű, Dobó emlékmű, Katonai emlékpark). Emléktáblák elkészítése és felszerelése is a nevéhez fűződik (17 db). Mindezt teljesen a saját költségén sem anyagra, sem munkára pénzt nem fogadott el.

Rónai Károly

Vezető építésztervező, vezető településtervező. Diplomájának 1964-ben történt megszerzése óta él és dolgozik Vas megyében. Sokoldalú alkotó, aki a közösségért végzett munkából is kiveszi részét. A Szombathelyi Szépitő Egyesületnek több évtizede tagja, 1996–2000 között ügyvezető elnöke, 2015-től pedig örökös elnökségi tagja. A mai napig aktívan részt vesz a város, és az egyesület életében, javaslatait, véleményezéseit nagy tisztelettel fogadják. Alapítása óta tagja a Magyar Építész Kamarának. Rónai Károly munkái Szombathely és Vas megye 20. századi építészeti örökségének értékes elemei, egy feltűnés nélkül, de kitartó igényességgel és türelemmel alkotó építőművész produktumai.

Verrasztó Gábor

Helytörténész, Podmaniczky-díjban részesül Budai históriák sorozatáért, melynek eddig megjelent kilenc kötetében csaknem 300 budai épület történetét dolgozta fel. Ezekhez a könyvekhez kapcsolódóan megírta a sütőpor-gyáros Vácza család történetét, Marczibányi István életrajzát és a Marczibányi tér történetét is és rendszeresen publikál a Budai Polgár és a Hegyvidék c. helyi lapokban is.

Zsemberi István

Építész mérnök, Kisújszállás Város Önkormányzatának 1999. év óta megbízott főépítésze. Kezdetől fogva szíven viselte e nagykun város területrendezési (településszerkezeti, szabályozási tervek, helyi építési szabályzat) tervének módosítását, fejlesztésének lehetőségeit. Megismerve a város és környezetének történelmét, természeti szellemi és tárgyi örökségeit, hagyományait, valamint fejlesztési elgondolásait, komoly kihívást jelentett a múlt értékeinek megőrzése mellett, a mai kor követelményeinek is megfelelő a kettősség ötvözése. Lelkesen szorgalmazta a Városháza műemlékké nyilvánításának eljárását, melynek eredményeként 2014. évben tovább bővült a város műemléki épületeinek száma. Tizenhét éves főépítési munkájával jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy 2016. évben Kisújszállás város is helyet kapott a Hild-díjas települések között.

A kitüntetetteknek ezúton is gratulálunk!

Búcsúzunk.....

2017 július 22-én elhunyt Dr. Barcza Géza, az egykori OMF Műemlékfelügyeleti Osztályának volt vezetője. Temetése augusztus 2-án volt Farkasréten.

In memoriam Dr. Barcza Géza (1924-2017)

2017. július 22-én 94 éves korában csendesesen elaludt örökre Dr. Barcza Géza a néhai Országos Műemléki Felügyelőség Műemlékfelügyeleti Osztályának volt vezetője. Már kevesen vagyunk, akik még együtt dolgoztunk Vele. Egy olyan korszakban került a hivatalba, amit nyugodtan nevezhetünk a magyar műemlékvédelem aranykorának. Géza miután végigjárta a damaszkuszi utat, az OMF-be kerülve kitűnő csapatot szervezett maga köré, ami igazi család lett és Ő családapaként bánt a munkatársaival. Fantasztikus érzéssel intézte a felügyeleti munkát és készítette elő a műemlékvédelmi jogszabályokat. Jogász volt és a szakmai munkánkban soha nem szólt bele a szakkérdésekbe, hitt a munkatársaiban és hitt a civil szervezetek erejében. Országos hálózatot épített ki és a Műemléki Albizottságokon keresztül személyes kapcsolatot ápolott az emberekkel. Nem volt benne soha személyes hatalomvágy és bennünket is arra tanított, hogy a munkánkat mindig a szolgálat felől közelítsük meg! Nekem atyai jó barátom is volt, akitől a dicséret és a letolás egyaránt jólesett. A maradék munkatársaid nevében is szeretettel búcsúzom Tőled Géza és Isten áldása kíséreljen a műemlékesek Pantheonjában!

(Kerner Gábor megemlékezése)

2017 július 21-én elhunyt Dr. Nagy Klára építészmérnök, az egykori OMF, majd OMvH és KÖH munkatársa, különböző megbízások mellett több évtizeden keresztül Komárom-Esztergom megyei műemlék-felügyelő. Temetése augusztus 7-én volt Farkasréten.

Búcsú Dr. Nagy Klárától (1943-2017)

A szakma és a kollégák, azaz a műemlékesek nevében búcsúzom, búcsúzunk Dr. Nagy Klárától. Az együtt töltött, együtt átdolgozott évek, évtizedek felejthetetlen élményeivel gondolunk Rá, akinek valóban hivatása volt a munkája, amit oly nagy lelkesedéssel és odaadással művelt.

Már építészmérnök hallgatóként, az 1960-as évek közepén/végén közel állt Klárhoz mindaz, amit mai kifejezéssel történeti örökségnek nevezünk. Akkoriban azonban még a műemlékek vonzották Őt, nem véletlen, hogy Ő is részese volt – évfolyamtársai közül többekkel együtt – az első Aquincumi Nemzetközi Ifjúsági Ásató-tábornak. Klári igen hamar rátalált arra a hivatásra, amelynek aztán az egész életét szentelte: a magyar műemlékek védelmére. Az 1960-1970-es években ez pedig igen nagy természetességgel jelentette, eredményezte azt, hogy Klári fiatal építészmérnökként az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársa lett.

Elkötelezettségét és hűséges természetét mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy Ő soha többé nem hagyta el ezt az intézményt. Akkor sem, amikor az OMF az 1990-es évek elején Országos Műemlékvédelmi Hivatallá alakult át, és a későbbi, egyre nehezebben követhető, az elkötelezett műemlékesek számára egyre nehezebbé váló intézmény-átalakulások közepette is folytatta azt a munkát, amelyet hivatásának tartott. Számunkra, akik Klárinak nem ügyfelei, hanem kollégái, munkatársai, barátai voltunk, elsősorban nem az általa nagy odaadással végzett munkájának az egyébként elismerésre méltó eredményei, hanem maga az ember, Klári kedves személye az, akire emlékezünk, és aki máris hiányzik, és mindig is hiányozni fog nekünk. Különféle alkalmakkor „dobott fel” bennünket Klári szívből jövő kacagása, jó humorának és a közösséggel mindig együtt dobbanó szívének egyik felejthetetlen és egyéni megnyilvánulásaként.

Önzetlenül segített nekünk, társainak. Jómagam, amikor 1976-ban újoncként kerültem az OMF akkoriban létrehozott Terv- és Koordinációs Osztályára, Kláritól kaptam meg azt a segítséget, amellyel bevezetett engem az akkoriban mintegy 1200 munkatársat számláló, minden szakmai résztevékenységet magába foglaló intézmény működésébe.

Nem tudom, mert nem is lehet felsorolni mindazokat a műemlékeket, amelyek így vagy úgy Klárinak köszönhetik a megújulásukat, vagy éppen a megmaradásukat. Tervezőként Törökkoppány római katolikus templomának felújításával is foglalkozott pályája kezdetén, hogy aztán ezt követően se szeri se száma ne legyen azoknak a műemlékeknek, amelyekkel területi koordinátorként, majd pedig műemléki felügyelőként foglalkozott. Nem maradhat említés nélkül Klári Baranya megyei működése, amelynek keretében egyebek között oroszlánrésze volt a Dráva menti festett kazettás fa-mennyezetű református templomok megmentésében. Amit pedig már a fiatalabb műemlékes korosztály is jól ismer, az Klári Komárom-Esztergom megyei műemlék-felügyeleti tevékenysége, évtizedeken keresztül, fáradhatatlanul végzett munkája. A munka mellett is volt energiája részt venni a különféle műemlékes rendezvényeken, Országos Műemléki Konferencián, Nyári Egyetemen – vagy éppen az erdélyi, Tusnádi Konferenciákon.

Klárinak igazán nagy szíve volt, amelyben helyet kaptunk mindannyian, kollégák és a műemlékek is. Mindamellet szerényen tette mindazt, amit értünk tett – sohasem törekedett elismerésre, pozícióba. Most, hogy eltávozott közülünk, nemcsak a hiánya fáj nekünk, hanem az is, hogy már nem tudjuk bepótolni mulasztásainkat. Viszonylatlan marad mindaz, amit Kláritól kaptunk mi, és az a műemléki örökség, amelyet Ő oly hűségesen ápol és szolgált.

Kedves Klári, Isten Veled, Nyugodj békében – viszontlátásra az Örök Életben.

(Fejérdy Tamás búcsúztatója - Farkasrét, 2017. augusztus 7.)

2017 augusztus elsején hosszú, súlyos betegség után 67 éves korában elhunyt Máthé Géza, az egykori OMF, majd OMvH és KÖH munkatársa.

A 70-es években az OMF tervezési osztályán dolgozott, majd több évtizeden keresztül Veszprém megye műemlék-felügyelője volt.

Máthé Géza hamvait szeptember 20-án 13 órakor kísérik utolsó útjára a Jászai Mari térről induló temetési hajón.

Számos műemlék szakszerű helyreállítása fémjelzi elhunyt kollégáink odaadó tevékenységét, velük a műemlékeket még alaposan ismerő korábbi generáció jeles személyiségei távoztak körünkből.

Emléküket megőrizzük.

Új ICOMOS Nemzetközi Tudományos Szakbizottság!

PRERICO - Új ICOMOS Nemzetközi Tudományos Szakbizottság alakult Vallási és rituális helyek témában

A Vallási és rituális helyek nemzetközi tudományos szakbizottsága (International Scientific Committee on Places of Religion and Ritual - PRERICO) hivatalosan is megalakult a Tanácsadó Testület és az ICOMOS elnöksége döntését követően, 2017. március 7-én, a szervezet elfogadta saját ügyrendjét és kinevezte első tisztségviselőit:

Hae-Un Rii, Korea, elnök,
Henrik Lindblad, Svédország, alelnök,
John Hurd, Egyesült Királyság, alelnök,
Britta Rudolff, Bahrein/Németország, titkár,
Vita de Waal, Egyesült Királyság, kincstárnok.

További tagok az eredeti Bizottságból:

Erik Anderson - Svédország, Dinu Bumbaru - Kanada, Yonca Erkan - Törökország,
Michael Mail – Egyesült Királyság, Giora Solar – Izrael, and Michael Turner – Izrael.

A PRERICO-t annak érdekében hozták létre, hogy kutatásokat, szakterületi tanácsadást valósíthassanak meg vallási és rituális témájú helyszínek és műemlékek területén, világvallások, helyi hagyományok és hiedelmek, vallási örökség, továbbá szellemi örökséggel bíró szent helyek vonatkozásában.

Az első ülést az ICOMOS székhelyén, Párizsban tartották 2017. március 6-7. között. A találkozó célja a bizottság megalapítása mellett a tevékenység megkezdése és egy akcióterv elfogadása volt. Utóbbi tartalmazza a szakértői illetve társult taggá válás folyamatának leírását, és a célkitűzések teljesítése érdekében megvalósuló együttműködést, a Tudományos Tanáccsal és az ICOMOS elnökségével folytatott egyeztetést követően.

A márciusi találkozó egyik eredménye egy előzetes naptár elkészítése volt a PRERICO munkájára, programjaira és tudományos találkozóiira vonatkozóan.

A PRERICO elismeri más nemzetközi és nemzeti bizottságok munkáját, amelyek ezen a területen dolgoznak, és örömmel várja az együttműködést velük és más szervezetekkel a jövőben.

A PRERICO hamarosan felveszi a kapcsolatot más ICOMOS bizottságokkal annak érdekében, hogy bővítse taglistáját, és reméli, hogy a tagok hozzájárulnak majd szakértelmükkel ehhez a fontos tematikus munkához.

A szakértői és társult tagokra vonatkozó jelölések elbírálása a szervezet ügyrendje alapján történik majd, figyelembe véve a földrajzi, kulturális, vallási, szakmai, nemi és korbéli sokszínűség elvárásait.

A tagfelhívást hamarosan közzé tesszük.

Kontaktok:

Elnök: Hae Un Rii <rii5112@hanmail.net> / <riihaeun@gmail.com>

Alelnök: Henrik Landblad <Henrik.Lindblad@svenskakyrkan.se>

Titkár: Britta Rudolff <brittarudolff@gmail.com>

Gaia Jungeblodt, Igazgató - ICOMOS – Nemzetközi Titkárság

International Council on Monuments and Sites / Conseil International des Monuments et des Sites

11 rue du Séminaire de Conflans, F-94220 Charenton-le-Pont, France

Tel. + 33 (0) 1 41 94 17 59 Fax. + 33 (0) 1 48 93 19 16 e-mail: gaia.jungeblodt@icomos.org

www.icomos.org

Facebook: <https://www.facebook.com/ICOMOSinternational/> Twitter: @ICOMOS

(fordította: Csillag Katalin)

Felhívás a 2018-as tagdíj rendezésére

Kedves Tagtársaink!

Az ICOMOS párizsi központi iroda kérésének megfelelően ezúton is szeretnénk Önöket emlékeztetni, hogy a jövő évi, 2018-as tagdíjakat idén ősszel kell rendezni,

a 2018. évi Tagdíjbefizetések határideje: 2017. október 30.

Csak befizetett tagdíj után készítteti el a párizsi központunk az egyéni és intézményi/jogi tagok részére a 2018-as Nemzetközi ICOMOS Tagsági Kártyákat, ezért javasoljuk hogy lehetőség szerint mielőbb, de legkésőbb a megadott határidőig rendezzék jövő évi tagdíjukat hogy kártyáikat mielőbb kézhez vehessék.

Tagdíjak összege

Tagdíjaink tavaly óta nem változtak, a 3/2015 Közgyűlési határozat alapján 2016. január 1-től tagdíjaink az alábbi összegekben lettek megállapítva:

• Intézményi/jogi tagok részére	78.000 Ft/év
• Egyéni tagok részére	16.000 Ft /év
• Egyéni tagok 30 éves korig* (junior kategória)	8.000 Ft /év (50%-os kedvezmény)
* (a tagdíjbefizetésre vonatkozó évben betöltött 30-ik életév még junior kategória)	
• Pártoló tagok részére	6.500 Ft/év

Befizetési határidő: A 2018-ra vonatkozó tagdíjak befizetésének határideje: **2017. október 30.**

A befizetéseket elsősorban

- **közvetlen banki átutalással** javasoljuk rendezni az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület **OTP Banknál vezetett 11705008-20498803 számú számlájára,**

de természetesen továbbra is mód van

- sárga csekken történő befizetésre (**kérésre** postázzuk a csekket, kérjük ilyen irányú igényüket telefonon vagy írásban/e-mailen jelezzék Titkárságunknak!)

Mindkét esetben kérjük a **közlemény** rovatban feltüntetni a **tag/tagok nevét,** és hogy **2018-as tagdíj.**

A központi tagnyilvántartást is kezelő párizsi Gilles Nourissier központi adatbázisban szereplő, és tagsági kártyájuk kiállításához elengedhetetlen adatok naprakészen tartása miatt ezennel ismételten kérjük, és előre is köszönjük, hogy **név, lakcím, e-mail-cím, telefonszám adataikban beállt változásokról haladéktalanul tájékoztassák a Titkárságot!**

Együttműködésüket és figyelmességüket előre is köszönjük!

Keller Annamária és Béres-Pakulár Ibolya
ICOMOS Titkárság

A Kulturális Örökség napjai - immár több mint két évtizede - nyújt remek lehetőséget arra, hogy a műemlékbarátok olyan épületekbe is bejussanak, amelyek nem, nem mindenki számára, vagy csak részlegesen látogathatók.

Az önkéntesek nem csak ingyenesen biztosítják a látogatásokat, de gazdag programkínálatot is összeállítanak. A rendezvénysorozat legnagyobb érdeme mégis az a barátságos vendéglátás, ami mit sem veszített fényéből az elmúlt évek során.

Érdeemes végigböngészni a www.oroksegnapok.hu weboldal teljes kínálatát, így olyan kincsekre is rábukkanhatunk, amelyek nem szerepelnek a kiemelt turisztikai célpontok között. A címlapon térkép is segíti az útvonalak megtervezését.

Jó böngészést és nagyon kellemes hétvégét kívánnak a Kulturális Örökség Napjai szervezői!

ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei
Szerkesztőség: H-1113 Budapest, Daróczi út 1-3
Telefon: +36/1/2254966
E-mail: secretariat@icomos.hu
Honlap: www.icomos.hu
Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága
Felelős kiadó: Dr. Fejérdy Tamás DLA
Szerkesztő: Keller Annamária
HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)
HU ISSN 2062-4972 (Online)

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egyéni és jogi tagságával járó előnyök:
- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb. az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ számos múzeumba, műemlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata